

КАФЕДРА КОМПОЗИЦІЇ ТА ІНСТРУМЕНТУВАННЯ

СИЛАБУС

ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВО

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Курс	3
Ступінь освіти	бакалавр	Семестр	5
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	"Фортепіано, орган" "Академічний спів", "Хорове диригування", "Народні інструменти", "Музичне мистецтво естради", "Духові та ударні інструменти", "Оркестрові струнні інструменти"	Лекції	-
Статус	вибіркова	Семінари	-
		Практичні	32
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	58
		Семестровий контроль	Залік – 3 семестр

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Малий Дмитро Миколайович, кандидат мистецтвознавства, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Malyi.pdf
Email	refala@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Інструментознавство» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус визначає обсяг

знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни «Інструментознавство», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Метою навчальної дисципліни є вивчення технічних і виразових можливостей інструментів симфонічного оркестру, а також ознайомлення з типами та складами оркестру.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- будову, звуковий об'єм, специфіку гри, технічні можливості та логіку використання інструментів симфонічного оркестру;
- навчально-методичну та наукову літературу у даній галузі;
- склади оркестру;
- музично-теоретичну термінологію італійською мовою (назви інструментів, штрихи і т.і.);
- зразки творів для симфонічного оркестру, приклади використання у них тих чи інших інструментів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти:**

- письмово і усно вміти зробити характеристику інструментів симфонічного оркестру: звуковий об'єм, специфіку гри, штрихи, технічні можливості, використання у партитурі і т.і.;
- аудіально визначити той чи інший інструмент;
- визначити склад оркестру;
- перекласти музичну термінологію з іноземної мови — назви інструментів, штрихи, динаміку і т.і.;
- зробити аналіз зразків симфонічної музики з позиції логіки використання інструментів (фактура, тембр).

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей:**

ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування спеціальних (фахових) компетентностей:

ФК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва

ФК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва

ФК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва

ФК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності

ФК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій

ФК11. Здатність оперувати професійною термінологією

ФК15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва»

ФК17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності

ФК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання:**

- ПНР4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

- ПНР8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення композиторських та педагогічних інтерпретацій.

- ПНР9. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно

категоріальним апаратом.

- ПНР10. Застосовувати теоретичні знання та навички в процесі педагогічної діяльності.

- ПНР12 Використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій композиторській та педагогічній діяльності.

Перелік тем.

Тема 1. Симфонічний оркестр: класифікація, склади.

Тема 2. Симфонічна партитура: система, ключі, транспональні інструменти.

Тема 3. Група смичкових інструментів симфонічного оркестру. Скрипка.

Тема 4. Альт.

Тема 5. Віолончель.

Тема 6. Контрабас.

Тема 7. Група дерев'яних духових інструментів. Сімейство флейт.

Тема 8. Сімейство гобоїв.

Тема 9. Сімейство кларнетів.

Тема 10. Сімейство фаготів.

Тема 11. Група мідних духових інструментів. Валторна.

Тема 12. Труба.

Тема 13. Тромбон. Туба.

Тема 14. Ударні інструменти без певної висоти / з певною висотою звуку.

Тема 15. Орган. Арфа. Челеста. Фортепіано.

Тема 16. Музичні інструменти народів світу.

Форми та технології навчання.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують практичні заняття. У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання.

Навчальні ресурси.

Навчання проводиться за допомогою *Zoom, Telegram, Google Forms, Email*. Для забезпечення освітнього процесу додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання.

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E

35-59	Незадовільно	FX
1-34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90–100–А відмінно – засвоєння програми курсу в повному обсязі на високому належному якісному рівні; знання у повному обсязі технічних і виразових можливостей музичних інструментів, складів оркестрів, термінології, прикладів використання; відповідь повна з незначними недоліками.

82–89–В добре – засвоєння програми курсу в повному обсязі на належному якісному рівні, із деякими зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях; відповідь має деякі недоліки (2-3 помилки).

75–81–С добре – засвоєння програми курсу в повному обсязі на середньому рівні, зі зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях; відповідь неповна з численними недоліками (4-5 помилки).

64–74–D – задовільно: програма курсу засвоєна на середньому рівні, із наявністю певних недоліків; відповідь фрагментарна, з великою кількістю (5-6) помилок.

60–63–E – задовільно: програма курсу засвоєна на посередньому, поверхневому рівні, зі значними пробілами; відповідь задовольняє мінімальним критеріям, з великою кількістю недоліків і помилок (від 7).

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання): програма курсу засвоєна фрагментарно, поверхневий рівень ознайомленості зі складовими програми, знання та вміння є недостатніми для опанування матеріалу курсу; в усних відповідях здобувач демонструє низький рівень знань матеріалу навчальної дисципліни.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): програма курсу не засвоєна, немає належного орієнтування та обізнаності в матеріалі курсу; в усних відповідях здобувач демонструє вкрай низький рівень знань матеріалу навчальної дисципліни.

Модульний контроль у 5 семестрі передбачає складання тестових завдань. Складовою підсумкової оцінки є результат двох модулів і складання заліку (50:50).

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни.

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну

доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>

Рекомендована література.

1. Гайденко А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування: Підручник. Х. : Майдан, 2010. 156 с.
2. Дращиця Л. Інструментознавство: (інструменти духових оркестрів): навчальний посібник. Міністерство культури і туризму України, Львівська національна музична академія ім. М. В. Лисенка.. Львів : ЗУКЦ, 2011. 167 с. : іл.
3. Клебанов Д. Лекції з інструментування : навч. посіб. Ред і доп. Турнеєв С., пер. Романюк І. Харків : «Естет Принт», 2019. 80 с.
4. Хащеватська С.С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV р. а. Вінниця: Нова книга. 2008. 256 с.
5. Хащеватська С. С. Читання партитур. Київ : ДМЦНЗКіМУ, 2003. С. 33-35.
6. Berlioz H. Treatise on Instrumentation. New York : Edwin F.Kalmus. 1991. 432 p.
7. Piston W. Orchestration. London: Victor Gollancz LTD. 1969. 477 p.